

Levensverzekering Maatschappij

De Onderlinge van 1719 U.A.

jaarverslag
2017

JAARVERSLAG 2017

van de
Levensverzekering Maatschappij

**“DE ONDERLINGE VAN 1719 U.A.”
te Haarlem**

Vroeger genaamd:
Begrafenisbos
De Vrijwillige Liefdebeurs
onder de zinspreuk
“In Alles Ghetrou”

Raad van Commissarissen

Mw drs G.M. Haandrikman AAG
J.F. Steffan RA
mr. M.H.P. Claassen

Directie

A.P. van Hooijdonk
Mw J.F.M. Groot

Medisch Adviseur:

M.M.A. Appeldoorn

Accountant:

Spaarne Audit B.V.

Haarlem, 3 mei 2018

Inhoudsopgave

	<i>Bladzijde</i>
Verslag van de Directie over het 298e boekjaar van "De Onderlinge van 1719" U.A.	3
Verslag van de Raad van Commissarissen	5
Jaarrekening 2017:	
Balans per 31 december 2017	7
Winst- en verliesrekening over 2017	8
Kasstroom overzicht	10
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	11
Toelichting op de balans per 31-12-2017	13
- Vereiste solvabiliteit	15
Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2017	17
Winstbronnen	20
 Additionele informatie:	
Overige toelichtingen	25
Verklaring accountant	26
Actuarieel verslag	28
Stand gegevens	29

Verslag van de Directie over het 298 ste boekjaar van “De Onderlinge van 1719”

Algemeen

In de bijna 300-jarige historie van ons verzekeringsbedrijf hebben de persoonlijke aandacht en service voor onze polishouders altijd centraal gestaan. Nog geen eeuw geleden werden kandidaat-verzekerden ten kantore van de maatschappij “op lijf en leden “ geïnspecteerd en bevraagd alvorens met de ganzenveer in de registers te worden ingeschreven. Thans kunnen zij die een aanvraagformulier indienen binnen 24 uur een antwoord verwachten. Niet zelden resulteert dit in een in onderling overleg overeengekomen polis op maat.

Het directe contact met onze klanten en de kennis van hun persoonlijke omstandigheden beschouwen wij als belangrijke assets van De Onderlinge van 1719, zeker in tijden van computergestuurde administraties, algoritmes en geautomatiseerde antwoordapparaten. Wij zijn van mening dat deze assets ook in de toekomst hun waarde zullen behouden, in weerwil van alle ontwikkelingen (en discussies) op het gebied van big data, sleepwetten, microtargeting, en handel in Facebook-profielen van mogelijke klanten. Voorstelbaar is dat een aantal van onze concurrenten zich op dit glibberige terrein gaat bewegen, uit onmacht de enige juiste filosofie in praktijk te brengen: vertrouwen is de kern van elk businessmodel en vertrouwen is pas vertrouwen als dat op persoonlijk contact is gebaseerd.

In 2017 hebben wij na ruim 25 jaar afscheid genomen van E. van der Linden, onze huismeester. Met dit afscheid komt een einde aan een eeuwenoude traditie. De functie van huismeester deed haar intrede in 1780 bij de aanschaf van het pand Korte Begijnestraat 16. In de beginjaren spraken de bestuurders over een conciërge. De bedoeling was tweeledig. De conciërge kon de ‘bos’ kamer schoonhouden. Tevens kon het pand aan hem worden verhuurd à raison van 50 gulden per jaar. De helft van deze 50 gulden had het bestuur destijds nodig voor de jaarlijkse lasten. In latere jaren werd de functie uitgebreid met "horeca" werkzaamheden op de zaterdag- en later vrijdagavonden. Na het "dienen" en hun geliefde skatspel werden de broeders door de huismeester voorzien van een nabroodje.

Sinds 2014 zijn de horeca werkzaamheden beëindigd en in de loop van 2017 is besloten de verzorging van het interieur uit te besteden, waarmee de functie van huismeester is komen te vervallen. De bij ons kantoor behorende woning is technisch losgekoppeld van ons kantoor en sinds december 2017 commercieel verhuurd.

Ook hebben wij na 8 jaar afscheid genomen van onze medisch adviseur de heer S.P. Israëls. Wij danken hem hartelijk voor zijn bijdrage aan onze Onderlinge. Wij zijn blij te kunnen melden dat wij in de heer W. Appeldoorn een waardig opvolger hebben gevonden.

Tijdens de Algemene Leden Vergadering op 23 juni 2017 hebben de leden unaniem ingestemd met de benoeming van de heer M. Claassen tot commissaris. Hiermee is de Raad van Commissarissen weer op de gewenste sterkte. Wij wensen hem veel plezier toe bij zijn werk voor de Onderlinge.

De commerciële inspanningen hebben in 2017 nog niet geleid tot de gewenste vermeerdering van het aantal leden. Door een relatief hoge sterfte in 2017 is het aantal leden zelfs afgenomen met 1,7%. De verkennende gesprekken met collega uitvaartverzekeraars over mogelijke samenwerking gaan in 2018 onverminderd door.

Onder het motto “300 jaar oud en springlevend”, hebben wij besloten onze marketing activiteiten te intensiveren. Wij zullen ons hierbij ook richten op de 'social' media. Vanzelfsprekend alles onder de zinspreuk "in alles ghetrou".

Winstdelingsregeling

Als aangekondigd hebben wij in 2017 de verzekerde kapitalen van onze leden verhoogd. Voor deze winstdeling was een bedrag van € 97.245,= beschikbaar. Over het boekjaar 2017 heeft de directie besloten een bedrag ter grootte van 1,5% van de technische voorziening, een bedrag van € 26.635,= , te reserveren voor toekomstige winstdeling.

Risico's

Voor een omschrijving van de risico's die wij onderkennen voor de Onderlinge van 1719 en de wijze waarop deze worden gemitigeerd verwijzen wij naar de risicoparagraaf op pagina 21 en 22.

Financieel

Met ingang van boekjaar 2017 worden alle beleggingen tegen marktwaarde gewaardeerd, zoals eerder al het geval was met de technische voorzieningen. De vergelijkende cijfers over boekjaar 2016 zijn hierop aangepast in dit verslag. Het doel van de wijziging is een beter inzicht in de jaarrekening te geven.

Het 298e boekjaar van de Maatschappij is afgesloten met een tekort van € 104.173,=. Dit resultaat is beïnvloed door een grote investering in onze panden in de Korte Begijnestraat. Ons kantoorpand en het naastgelegen woonhuis zijn technisch gesplitst zodat het pand verhuurd kan worden aan derden. De kosten bedroegen ruim € 70.000,=.

De solvabiliteit bedraagt ultimo jaar € 2.101.998,=. Dit is 1491% van het minimum vereist kapitaal van € 141.000,= en 305% van onze eigen normsolvabiliteit die € 641.000,= bedraagt. De premie daalt gestaag, deze bedroeg in 2017 € 115.000,= na aftrek van de premiekoopsom in verband met de winstdeling. De bedrijfskosten zijn door uitgevoerde bezuinigingsmaatregelen van de afgelopen jaren aanzienlijk gedaald.

Gezien de nog steeds lage rentestand hebben wij in 2017 geen obligaties aangekocht, ondanks de wens om de duration van beleggingen en verplichtingen beter te matchen. Er is voor € 200.000,= aan index trackers gekocht om te trachten de beleggingsinkomsten te vergroten. Door de situatie op de markt is onze liquide positie onveranderd hoog, € 1.516.000,=.

Toekomst verwachting

Het bestuur ziet ook voor 2018 mogelijkheden om groei te realiseren, zowel autonoom als door samenwerking of overname van portefeuilles. Wij hebben er het volste vertrouwen in dat wij de slogan van onze campagne kunnen waarmaken: " De Onderlinge van 1719, 300 jaar oud en springlevend".

ENKELE KERNCIJFERS (bedragen in duizenden euro's)

	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal verzekerden	2.258	2.232	2.232	2.227	2.190
Periodieke premies	123	118	120	119	115
Premies ineens	0	0	0	0	97
Technische voorzieningen	3.543	3.013	3.074	3.479	3.515
Eigen vermogen	1.651	2.231	2.309	2.206	2.102

Het bedrag van 97.000,= betreft de winstdelingskoopsom die in 2017 is aangewend om de verzekerde kapitalen te verhogen.

Haarlem, 3 mei 2018

Directie

A.P. van Hooijdonk
J.F.M. Groot

Verslag van de Raad van Commissarissen

Aan de vergadering van de leden van " De Onderlinge van 1719 U.A. " te Haarlem.

Algemeen

De Raad van Commissarissen heeft het genoegen u het jaarverslag over 2017 aan te bieden. De door de Directie opgemaakte jaarrekening over 2017 is door de externe accountant, Spaarne Audit BV, gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien. De Raad van Commissarissen stemt in met het voorstel van de Directie het verlies over 2017 in mindering te brengen op de Overige Reserve .

In het resultaat over 2017 is reeds een bedrag verwerkt van € 26.635,= dat ter beschikking kan worden gesteld voor een uitkering aan de leden. De winstuitkering over de periode 2013-2016 is in 2017 aan de polishouders ter beschikking gesteld in de vorm van een verhoging van het kapitaal. De winstuitkering is bepaald in overeenstemming met de door de Algemene Ledenvergadering goedgekeurde Winstdeling. De Raad van Commissarissen adviseert de Algemene Ledenvergadering, overeenkomstig het ter vergadering te presenteren voorstel, aan de directeuren décharge te verlenen voor het door hen in 2017 gevoerde bestuur en aan de commissarissen voor het door hen in 2017 uitgeoefende toezicht.

Belangrijkste ontwikkelingen

Per 1 januari 2016 valt de Onderlinge niet meer onder de wet- en regelgeving van Solvency II en daarmee ook niet meer onder het toezicht van De Nederlandsche Bank. Toch acht de Raad van Commissarissen het wenselijk een aantal elementen van Solvency II te blijven volgen: dit betreft onder andere periodiek het expliciet bespreken van een kapitaalbeleid. De Onderlinge is wel onderworpen aan het toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) op grond van deel 4 van de Wet op het financieel toezicht.

In 2017 heeft de Raad van Commissarissen vijf keer vergaderd. Daarnaast heeft een separate vergadering plaatsgevonden met de externe accountant inzake de jaarrekening 2016. De Audit Risk en Compliance commissie bestaat uit de gehele Raad van Commissarissen.

De agenda van vergaderingen bevat regulier op elke vergadering de volgende onderwerpen: ·

- Ontwikkeling resultaat en vermogen
- Risk Management
- Compliance
- Beleggingsbeleid
- Rente gevoeligheid
- Strategische ontwikkelingen

Gezien de geringe omvang van de portefeuille is de maatschappij sterk gevoelig voor stijging van operationele kosten. Gesproken is met de Directie over de voortgang van de implementatie tot structurele verlaging van de toekomstige operationele kosten. De operationele vaste kosten zijn in 2017 verlaagd naar het beoogde niveau.

Daarnaast heeft de Raad met Directie overleg over de nadere invulling en mogelijkheden de productie van nieuwe verzekeringen te vergroten. De Onderlinge van 1719 heeft een financiële gezonde basis en duurzame groei wordt als belangrijke pijler gezien.

In 2017 heeft de Raad de volgende voorgenomen directie besluiten goedgekeurd:

- Voordragen aanpassingen kapitaalbeleid 2017 aan de Algemene Leden Vergadering
- Goedkeuring jaarrekening 2016
- Begroting 2018

Het kapitaalbeleid 2017 is op de Algemene Leden Vergadering van 23 juni goedgekeurd.

Samenstelling Directie en Raad van Commissarissen

De heer Claassen is op 23 juni 2017 aangetreden als lid van de Raad van Commissarissen.

Strategie en risico's

Naast algemeen balansbeheer blijft het verdienmodel in de toekomst de grootste zorg. De implementatie van de groeistrategie is daarbij de belangrijkste uitdaging. De realisatie van de plannen van de Directie dienaangaande zijn en zullen nauwlettend door de Raad van Commissarissen worden gevolgd.

Permanente educatie

In 2017 zijn geen specifieke sessies georganiseerd voor de leden van de Raad van Commissarissen. Wel hebben de individuele leden diverse bijeenkomsten bezocht c.q. opleidingen gevolgd uit hoofde van onder meer andere toezicht houdende rollen in de financiële sector.

Remuneratie

Er hebben geen wijzigingen plaatsgevonden in het beloningsbeleid en er is geen sprake van variabele beloning.

De Raad van Commissarissen

M.H.P. Claassen

G.M. Haandrikman

J.F. Steffan

Balans
31-12-2017

Resultaat boekjaar is verwerkt in de overige reserves.

Activa			Passiva	
	Boekjaar	Vorig boekjaar	Boekjaar	Vorig boekjaar
B Beleggingen			Eigen vermogen	
<i>I Terreinen en gebouwen</i>			<i>III Herwaarderingsreserve</i>	1.413 1.422
1 Voor eigen gebruik	275	260	<i>V Overige reserves</i>	689 784
2 Overige terreinen en gebouwen	1.995	2.020		2.102 2.206
	2.270	2.280	C Technische voorzieningen	
<i>III Overige financiële beleggingen</i>			<i>I Voor niet verdiende premies en lopende risico's</i>	
1 Aandelen	209	0	a) Bruto	0 0
2 Obligaties	1.834	2.046	b) Herverzekeringsdeel	0 0
	2.043	2.046		0 0
D Vorderingen			<i>II Voor te betalen uitkeringen</i>	
<i>I -uit directe verzekeringen</i>			a) Bruto	1.787 1.624
1 Verzekeringnemers	4	4	b) Herverzekeringsdeel	0 0
2 Tussenpersonen	0	13		1.787 1.624
<i>II- uit herverzekering</i>	1	1	<i>IV Voor winstdelingen en kortingen</i>	
<i>III Overige vorderingen</i>	12	5	a) Bruto	27 97
	17	23	b) Herverzekeringsdeel	0 0
	4.330	4.349		27 97
E Overige activa			<i>VI Ov. technische voorzieningen</i>	
<i>I Materiële activa en voorraden</i>	0	1	a) Bruto	1.728 1.855
<i>II Liquide middelen</i>	1.516	1.597	b) Herverzekeringsdeel	0 0
	1.516	1.598		1.728 1.855
F Overlopende activa				5.644 5.782
<i>I Lopende rente en huur</i>	51	51	E Voorzieningen	
<i>II Overlopende acquisitiekosten</i>	24	41	1 Pensioenen	0 0
	75	92	2 Belastingen	251 211
			3 Overige	1 1
				252 212
			G Schulden	
			<i>I Uit directe verzekeringen</i>	3 5
			<i>VI Overige schulden</i>	22 40
				25 45
Totaal activa	5.921	6.039		5.921 6.039

Winst- en Verliesrekening
Boekjaar 2017

Technische rekening	<i>Boekjaar</i>			<i>Vorig boekjaar</i>		
Verdiende premies eigen rekening						
Brutopremies	115			119		
Winstdelingskoopsom	97			0		
uitgaande herverzekeringspremies	2			2		
		210			117	
wijziging techn.voorz. niet verdiende premies eigen rekening	0			5		
		0			5	
			210			122
Opbrengsten uit beleggingen						
1. - uit deelnemingen	0			0		
2. - uit andere beleggingen						
terreinen en gebouwen	-33			34		
overige beleggingen	58			54		
3. waardeveranderingen van beleggingen						
4. gerealiseerde winst op beleggingen						
			25			88
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen			0			71
Uitkeringen eigen rekening						
Bruto	57			30		
aandeel herverzekeraars	1			1		
			56			29
Wijziging voorziening uitvaartverplichtingen						
Bruto	164			76		
aandeel herverzekeraars	0			0		
Overige technische voorzieningen	-127			37		
			37			113
Winstdeling en kortingen			27			83
Bedrijfskosten						
1. acquisitiekosten	16			21		
2. beheers- en personeelskosten; afschrijving		96			129	
			112			150
Beleggingslasten						
1. beheerskosten en rentelasten		4		4		
2. waardeveranderingen beleggingen		0		0		
3. gerealiseerd verlies op beleggingen		0		0		
			4			4
Niet gerealiseerd verlies beleggingen			63			0
Resultaat technische rekening levensverz.			-64			-98

De Onderlinge van 1719 U.A., te Haarlem.
(in duizenden euro's)

Niet Technische rekening	<i>Boekjaar</i>			<i>Vorig boekjaar</i>		
Resultaat technische rekening levensverzekering			-64			-98
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt van technische rekening levensverzekering			0			0
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting			-64			-98
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening			-40			2
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen						
Resultaat na belastingen			-104			-96

Kasstroomoverzicht

Boekjaar 2017

	2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Netto resultaat	-104	-96
Vermeerdering technische voorzieningen	64	196
Mutatie voorzieningen	40	-2
Afschrijving acquisitiekosten	16	21
Afschrijving bedrijfsmiddelen	1	6
Mutatie kortlopende schulden	-20	4
Overlopende acquisitiekosten	0	0
Mutatie vorderingen	6	-15
Niet Gerealiseerd resultaat beleggingen	64	-71
Overige mutaties	-98	-7
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	-31	36
Kasstroom uit investering- en beleggingsactiviteiten		
Investerings en aankopen		
- Beleggingen in terreinen en gebouwen en in aandelen	200	0
- Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen		
- Overige beleggingen	0	200
- Materiële vaste activa		
	200	200
Desinvesteringen, aflossingen en verkoop		
- Beleggingen in terreinen en gebouwen en in aandelen	0	0
- Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen		
- Overige beleggingen	150	200
- Materiële vaste activa		
	150	200
Totaal kasstroom uit investering- en beleggingsactiviteiten	-50	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Emissie aandelen kapitaal	0	0
Mutatie eigen aandelen	0	0
Mutatie langlopende leningen	0	0
Mutatie depots voor herverzekeraars	0	0
Mutatie kortlopende leningen	0	0
Betaalde dividend	0	0
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Mutatie Liquide middelen	-81	36
Beginstand Liquide middelen	1.597	1.561
Mutatie Liquide middelen	-81	36
Eindstand Liquide middelen	1.516	1.597

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode

Waardering

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis van BW 2 Titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving afdeling 605.

Stelselwijziging

Met ingang van boekjaar 2017 is overgegaan tot een stelselwijziging voor de waardering van obligaties en onroerend goed. Deze wijziging leidt tot een belangrijke verbetering van het inzicht dat de jaarrekening geeft.

Obligaties

Tot en met boekjaar 2016 zijn obligaties gewaardeerd tegen de nominale waarde. Niet gerealiseerde resultaten werden rechtstreeks gemuteerd in het vermogen. Het verschil tussen de nominale - en de marktwaarde werd verrekend met de overige technische voorziening. Met ingang van boekjaar 2017 worden de obligaties tegen actuele waarde op de balans gezet. Niet gerealiseerde resultaten worden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Onroerend goed

Tot en met boekjaar 2016 werden niet gerealiseerde resultaten op onroerende goederen rechtstreeks gemuteerd in het vermogen. Met ingang van boekjaar 2017 is overgegaan tot het muteren van alle niet gerealiseerde resultaten in de winst en verliesrekening.

Vergelijkende cijfers

De stelsel wijziging is ingevoerd per 1-1-2017 en teruggerekend naar 1-1-2016. De vergelijkende cijfers over 2016 zijn aangepast, alsof het stelsel vanaf die datum werd toegepast.

Mutaties per 1-1-2016 betreffende obligaties in de balans

Per 31-12-2016	Voor	Na
Obligaties	1.676	2.046
Agio	74	0
Overige technische voorziening	1.558	1.854

Mutaties per 1-1-2016 betreffende winst en verliesrekening

Per 31-12-2016	Voor	Na
NG resultaat obligaties	0	6
NG resultaat onr. Goed	0	65
Resultaat winst en verliesrekening	-169	-96

De stelselwijziging zou over boekjaar 2016 geen verschil hebben gemaakt voor de hoogte van het eigen vermogen. Het resultaat van de winst- verliesrekening wordt gemuteerd in het eigen vermogen.

Terreinen en gebouwen

De onroerende goederen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde ultimo boekjaar. Op onroerend goed wordt niet afgeschreven. De onroerende goederen zijn per 31-12-2017 gewaardeerd door de externe taxateur Mooijeking & Vleut. Bij de taxatie wordt gebruik gemaakt van de huurwaarde. Alleen het door ons gebruikte kantoorpand is gewaardeerd tegen verkoopwaarde. Herwaarderingen worden gemuteerd in de winst- en verliesrekening. Voor positieve herwaarderingen wordt een herwaarderingsreserve gevormd, onder aftrek van de voorziening voor latente belastingverplichting.

Aandelen

Aandelen worden gewaardeerd tegen beurswaarde ultimo verslagjaar. De aandelen maken geen deel uit van een handelsportefeuille. Ongerealiseerde koersverschillen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Obligaties en andere vastrentende waarden

Obligaties worden gewaardeerd tegen de actuele waarde. Ongerealiseerde koersverschillen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Materiële Vaste Activa

Waardering vindt plaats tegen nominale waarde.

De Onderlinge van 1719 U.A., te Haarlem.
Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemene voorzieningen

Overlopende acquisitiekosten

De overlopende acquisitiekosten zijn geactiveerd en afgeschreven ten laste van het resultaat over een duur van 10 jaar.

Technische voorzieningen

De voorziening uitvaartverplichtingen is berekend volgens de methode als uiteengezet in het actuariële verslag. De post overige technische voorzieningen heeft betrekking op de extra voorziening die opgenomen wordt als gevolg van de toereikendheidstoets op de voorziening, waarbij wordt gerekend met de actuele rentetermijn structuur. De Onderlinge van 1719 maakt gebruik van de door EIOPA gepubliceerde ECB AAA curve met VA. Deze curve is in Europa voorgeschreven voor verzekeraars die onder Solvency II vallen.

Latente belastingverplichtingen

Belastinglatenties worden opgenomen voor alle tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de fiscale waarde, waarbij wordt uitgegaan van belastingtarieven die zijn vastgesteld per balansdatum en die naar verwachting zullen gelden in de periode waarin actieve belastinglatenties worden gerealiseerd of passieve belastinglatenties worden afgewikkeld. De voorziening voor latente belastingen is berekend op basis van 20,0% van de verschillen tussen boekwaarde en fiscale waarden; met uitzondering van onroerend goed waarover in verband met het langlopende karakter en de fiscaliteit, als benadering van de contante waarde, een percentage van 10% (ongewijzigd) is toegepast.

Overige voorzieningen

Deze zijn opgenomen tegen nominale waarde. De overige voorzieningen hebben een langlopend karakter.

Schulden

Schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde.

Resultaat bepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto premies (exclusief afkopen) van de in het boekjaar afgesloten verzekeringen enerzijds en de op het boekjaar betrekking hebbende kosten anderzijds. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Beleggingen

Dit betreffen alle rentebaten en rentelasten uit hoofde van beleggingen evenals huuropbrengsten. Tevens worden onder deze post de gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten opgenomen.

Belastingen

Als belasting over het resultaat wordt verantwoord de over het resultaat vóór belastingen overeenkomstig het geldende belastingtarief berekende belastinglast, rekening houdend met fiscale regelgeving.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, de kortlopende schulden aan kredietinstellingen en de vlottende effecten. De effecten kunnen worden beschouwd als zeer liquide beleggingen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De Onderlinge van 1719 U.A., te Haarlem.

(in duizenden euro's)

Toelichting balans beleggingen per 31 december 2017

I Terreinen en Gebouwen

	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik		Overige terreinen en gebouwen	
	2017	2016	2017	2016
Aanschafwaarde aanvang boekjaar	45	45	655	655
Cumulatieve Herwaarderingen	215	215	1.365	1.300
Balanswaarde aanvang boekjaar	260	260	2.020	1.955
Herwaarderingen huidig boekjaar	15	0	-25	65
Balanswaarde einde boekjaar	275	260	1.995	2.020

De WOZ waarde van de terreinen en gebouwen in eigen gebruik bedraagt 112.

De WOZ waarde van de overige terreinen en gebouwen bedraagt: 2.013

III Overige financiële beleggingen

	Aandelen, deelnemingsbewijzen en andere niet vastrentende waardepapieren		Obligaties en andere vastrentende waardepapieren		Deposito	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Balanswaarde aanvang boekjaar	0	0	2.046	1.906	0	0
Verwervingen en verstrekkingen	200	0	0	334	0	0
Vervreemdingen en aflossingen	0	0	-150	-200	0	0
Saldo transacties	200	0	-150	134	0	0
Herwaarderingen via het resultaat	9	0	-62	6	0	0
Saldo waardemutaties	9	0	-62	6	0	0
Balanswaarde einde boekjaar	209	0	1.834	2.046	0	0

De Onderlinge van 1719 U.A., te Haarlem.

(in duizenden euro's)

Toelichting op de posten van de balans per 31 december 2017

D Vorderingen

	<i>31-dec-17</i>	<i>31-dec-16</i>
I Vorderingen uit directe verzekeringen		
Leden	4	4
Tussenpersonen	0	12
II Vorderingen uit herverzekering	1	1
III Overige vorderingen		
Belastingen	10	4
Vorderingen vooruit betaald	2	2
Totaal	17	23

E Verloop overzicht materiële vaste activa

	<i>31-dec-17</i>	<i>31-dec-16</i>
Balanswaarde begin boekjaar	1	7
Investerings gedurende het boekjaar	0	0
Afschrijvingen gedurende het boekjaar	1	6
Totaal	0	1

F Overlopende activa

Specificatie overlopende activa

	<i>31-dec-17</i>	<i>31-dec-16</i>
I Lopende rente en huur		
Vorderingen huur	17	12
Vorderingen overigen	34	39
	51	51
II Overlopende acquisitiekosten > 1 jaar		
Balanswaarde begin boekjaar	40	60
Afschrijving	16	21
	24	40
Totaal	75	91

G Liquide middelen

Specificatie liquide middelen

	<i>31-dec-17</i>	<i>31-dec-16</i>
ABN AMRO Bank	1.213	1.297
ING Bank	303	300
Totaal	1.516	1.597

De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de Maatschappij.

De Onderlinge van 1719 U.A., te Haarlem.

(in duizenden euro's)

Toelichting Balans Eigen Vermogen

A Eigen Vermogen

Reserves

	<i>31-dec-17</i>	<i>31-dec-16</i>
De post bestaat uit:		
Herwaarderingsreserve - onroerend goed	1.413	1.422
Overige reserves	689	784
Totaal	2.102	2.206

Het verloop van de herwaarderingsreserve over het boekjaar	<i>31-dec-17</i>	<i>31-dec-16</i>
Stand begin boekjaar	1.422	1.364
Waardeverandering onroerend goed na latentie	-9	58
Mutatie door verkoop aandelen	0	0
Stand einde boekjaar	1.413	1.422
Het verloop van de overige reserves over het boekjaar		
Stand begin boekjaar	784	945
Saldo boekjaar	-104	-96
Mutatie naar herwaarderingsreserve	9	-58
Overige mutaties	0	-7
Stand einde boekjaar	689	784

Wettelijke solvabiliteitspositie

	<i>31-dec-17</i>	<i>31-dec-16</i>
Aanwezige solvabiliteit	2.102	2.205
Vereiste solvabiliteit	141	139
Overschot op vereiste solvabiliteit	1.961	2.066
Aanwezige solvabiliteit in procenten van de vereiste solvabiliteit	1490,8%	1586,3%

De door de maatschappij gewenste minimum solvabiliteit bedraagt 641 zoals vastgesteld in het kapitaalbeleid.

De Onderlinge van 1719 U.A., te Haarlem.
 (in duizenden euro's)
 Toelichting Balans Technische voorzieningen

C Technische voorzieningen

	<i>31-dec-17</i>	<i>31-dec-16</i>
Voorziening uitvaartverplichtingen aanvang boekjaar	1.624	1.548
Premies eigen rekening	210	122
Af: Vrijval kosten uit premies eigen rekening	42	50
Benodigde interest toevoeging VVP eigen rekening	61	56
Af: Uitkeringen en afkopen eigen rekening	56	29
Resultaat op kanssystemen		
Af :Resultaat op sterfte	5	10
Af: Resultaat op ontwikkeling levensverzekeringportefeuille	5	13
Totaal eigen rekening	1.787	1.624

C IV Specificatie toetsvoorziening uitvaartverplichtingen

	<i>31-dec-17</i>	<i>31-dec-16</i>
Uitkomst verwachtingswaarde	3.129	3.108
Risicomarge	386	371
Toetsvoorziening einde boekjaar	3.515	3.479
Voorziening uitvaartverplichtingen einde boekjaar	1.787	1.624
Overige technische voorzieningen	1.728	1.855
Totaal balansvoorziening inclusief betrokken waarden	3.515	3.479
Overschot / tekort	0	0

E. Voorzieningen

	<i>Belastingen</i>		<i>Overige voorzieningen</i>		<i>Totaal</i>	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Balanswaarde aanvang boekjaar	211	213	1	1	212	214
Mutatie boekjaar	40	-2	0	0	40	-2
Balanswaarde einde boekjaar	251	211	1	1	252	212

De Onderlinge van 1719 U.A., te Haarlem.

(in duizenden euro's)

Toelichting Balans

G. Schulden

Schulden naar resterende looptijd

	< jaar		> 1 en < 5 jaar		> 5 jaar	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Schulden overig	14	35	0	0	5	5
Schulden uit directe verzekering	6	5	0	0	0	0
Totaal	20	40	0	0	5	5

Specificatie overige schulden

	<i>31-dec-17</i>	<i>31-dec-16</i>
Accountant	10	10
Belasting	1	2
Fiscaal advies	1	2
Herverzekeraars	0	0
Transitievergoeding	0	11
Waarborgsommen huurders	5	5
Diversen	5	10
Stand einde boekjaar	22	40

De schuld belasting betreft loonheffing over december.

De Onderlinge van 1719 U.A.
(in duizenden euro's)

Toelichting Winst- verliesrekening

Toelichting ontvangen premies

	<i>Bruto</i>		<i>Herverzekeringsdeel</i>		<i>Eigen rekening</i>	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Periodiek						
- met winstdeling	115	124	2	2	113	122
Totaal	115	124	2	2	113	122

Verwerking resultaten uit beleggingen

	Resultaat direct verwerkt in eigen vermogen		Resultaat verwerkt in winst- en verliesrekening	
	2017	2016	2017	2016
1.1 Terreinen en gebouwen	0	0	-43	99
1.3 Aandelen en deelnemingsbewijzen	0	0	9	0
1.4 Obligaties en andere rentende waardepapieren	0	0	-4	60
	0	0	-38	159

Opbrengsten uit beleggingen verantwoord in de winst- en verliesrekening

	<i>Opbrengsten uit beleggingen</i>		<i>Ongerealiseerde waarde- veranderingen</i>		<i>Totaal</i>	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
2.1 Terreinen en gebouwen			-10	65	-10	65
Ontvangen huur	73	78				
Kosten exploitatie eigen gebruik	-40	-24				
Kosten exploitatie t.b.v. verhuur	-66	-20				
Netto opbrengst	-33	34			-33	34
2.3 Aandelen en deelnemings- bewijzen	0	0	9	0	9	0
2.4 Obligaties en andere rentende waardepapieren	58	54	-62	6	-4	60
	25	88	-63	71	-38	159

(in duizenden euro's)

Toelichting winst- verliesrekening uitkeringen

Soort uitkeringen

	<i>Bruto</i>		<i>Herverzekering</i>		<i>Eigen rekening</i>	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
1.13 Uitkeringen in geld	50	28	1	1	49	27
1.3 Afkopen	7	2	0	0	7	2
Totaal uitkeringen	57	30	1	1	56	29

De Onderlinge van 1719 U.A. te Haarlem
(in duizenden euro's)

Toelichting winst- verliesrekening kosten

Acquisitiekosten

	2017	2016
Afschrijving overlopende acquisitiekosten	16	21
Totaal	16	21

Beheers- en personeelskosten, afschrijvingen bedrijfsmiddelen

	2017	2016
Afschrijving op bedrijfsmiddelen	1	6
Personeelskosten	43	60
Sociale lasten	8	11
Kosten actuariaat	0	3
Pensioenlasten	6	6
Overige beheerskosten	40	46
Kosten transitie naar naturaverzekeraar		1
Totaal	98	133

Het gemiddelde aantal Fte's gedurende het boekjaar 2017 was 0,6.

Specificatie kosten externe accountant als hierboven opgenomen onder overige beheerskosten

	2017	2016
Controle jaarrekening	10	10
Fiscale adviesdienst	2	2
Totaal	12	12

Winstbronnen

	Verzekeringen bij overlijden	
	2017	2016
Opbrengst uit beleggingen toegerekend aan verzekeringen	-38	88
Af: Interesttoevoeging technische voorziening levensverzekering	-61	-56
Af: Wijziging a.g.v. verandering in rente(termijnstructuur)	0	0
Resultaat op interest	-99	32
Vrijval kosten uit premies	42	50
Vrijval kosten uit VVP	0	0
Kosten verrekend met VVP	0	0
Bedrijfskosten	-112	-150
Wijzigingen als gevolg van verandering in kosten	0	0
Resultaat op kosten	-70	-100
Resultaat op kanssystemen	10	14
Wijziging als gevolg van verandering in kanssystemen	0	0
Resultaat technische analyse	10	14
Toename op nul gestelde VVP	0	0
Totaal resultaat op grondslagen	-159	-54
Resultatendeling		
Contractueel	0	0
Afhankelijk van bedrijfsresultaten	27	83
Afschrijving rentestandkorting	0	0
Overigen	0	0
Correctie in verband met herverzekering	0	0
Totaal beschikbaar gestelde resultatendeling	27	83
Resultaat op grondslagen na resultatendeling	-186	-137
Wijziging overige technische voorzieningen	127	-37
Saldo overige technische baten en lasten	-45	78
Sluitpost	0	
Resultaat technische rekening	-104	-96

Risicoparagraaf

Algemeen

Het risicobeleid van de Onderlinge is erop gericht dat het vrije vermogen van de maatschappij niet onder de interne solvabiliteitsnorm daalt zodat zij ten allen tijde aan haar verplichtingen ten opzichte van de polishouders kan voldoen.

Risico governance

Ondanks haar geringe omvang heeft de Onderlinge de zogenoemde sleutelfuncties kunnen scheiden.

Elk kwartaal en vaker indien zich bijzondere situaties voordoen wordt het risicobeleid beschouwd en zonodig bijgesteld. Ook wordt het risicobeleid eens per kwartaal met de Raad van Commissarissen besproken.

De in het kapitaalbeleid gehanteerde uitgangspunten worden door de Directie doorlopend gemonitord. Minimaal eenmaal per jaar wordt het kapitaalbeleid geactualiseerd en goedgekeurd door de Raad van Commissarissen. In het kapitaalbeleid is opgenomen de interne solvabiliteitsnorm en een stappenplan ingeval zich triggermomenten voordoen of de solvabiliteit onder de interne norm daalt.

Risicobereidheid

Bij het vaststellen van de risicobereidheid heeft de Onderlinge zich gebaseerd op de kapitaaleisen uit Solvency I. De interne solvabiliteitsnorm is bepaald door een opslag toe te passen voor de belangrijkste risico's.

Andere elementen van de risicobereidheid zijn een voorzichtig beleggingsbeleid, het minimaliseren van de mismatch tussen beleggingen en portefeuille, het beheersen van de vaste operationele kosten in relatie tot de ontwikkeling van de portefeuille, het samenwerken met betrouwbare intermediairs en het centraal stellen van de klant ingeval van ontwikkeling van nieuwe producten.

Risico's

Bij haar risicobeleid onderscheidt de Onderlinge de volgende risico's:

1: Strategische risico's

De "Onderlinge van 1719" brengt één product op de markt, wat inherent een bepaald risico met zich meebrengt. Onze marktpositie is dusdanig dat er voldoende ruimte is voor groei. Door onze kostenstructuur, met lage variabele kosten, zijn wij in staat concurrerend aan te bieden.

2: Marktrisico's

"De Onderlinge van 1719 U.A." kent als natura uitvaartverzekeraar een renterisico doordat er geen traditionele beleggingen zijn die overeenkomen met de looptijd van de verplichtingen. Gezien de lange looptijd van de verplichtingen is dit risico relatief groot. Het beleggingsbeleid op de middellange termijn is erop gericht de duration van de beleggingen zoveel mogelijk te matchen met de duration van de verplichtingen. Daarnaast is het doel met een zo laag mogelijk risico een "gezond" rendement te behalen. Van alternatieve beleggingsvormen zoals derivaten wordt geen gebruik gemaakt.

Effect op eigen vermogen van wijziging interest: Hiertoe is bij verder gelijkblijvende parameters de voor de toets gebruikte curve over de hele duur verhoogd resp verlaagd met 1%.

	Mutatie Waarde Beleggingen	Mutatie Voorzieningen	Effect op eigen vermogen
Toename interest 1%	273	-907	634
Afname Interest 1%	-273	1.353	-1.080

De beleggingsportefeuille van de maatschappij is risicomijdend. Desalniettemin zijn waardedalingen van onze bezittingen mogelijk. In het kapitaalbeleid hebben wij vastgelegd hoe wij de waardeontwikkeling volgen en wat voor maatregelen wij in bepaalde situaties zullen nemen.

Risicoparagraaf

Vervolg marktrisico

De Onderlinge van 1719 heeft een deel van haar vermogen belegd in onroerende goederen. Het onroerend goed wordt gewaardeerd tegen de marktwaarde. Wij ervaren hierin een klein risico. Dit risico wordt elk kwartaal gemonitord door het volgen van de waarde ontwikkeling van het onroerend goed aan de hand van algemene indices. Minimaal eens per drie jaar laten wij het onroerend goed taxeren.

Voor de Onderlinge van 1719 is het valutarisico verwaarloosbaar. Alle financiële instrumenten zijn in euro's. Het kredietrisico en het concentratierisico van de beleggingen worden beperkt door te beleggen in vastrentende waarden met een rating van AAA tot A en het hanteren van limieten per debiteur.

Het marktrisico wordt doorlopend door de Directie gemonitord, door het volgen van de ontwikkeling van de lange termijn rente.

3: Verzekeringstechnisch risico's

Het leven risico beperkt zich tot 'kort-leven'. De Onderlinge hanteert prudente sterftetafels. Ons eigen behoud bedraagt per polis slechts € 3.000,=, het meerdere wordt herverzekerd bij een solide herverzekeraar.

Gezien de kleine portefeuille is de Onderlinge extra gevoelig voor het kostenrisico. In het strategisch plan is ingezet op verlaging van de vaste operationele kosten.

In geval van een extreem hoog royement/afkoop of bij een catastrofe kan een belangrijk deel van de beleggingen, omdat deze vrij verhandelbaar zijn, snel worden omgezet in liquiditeiten.

4: Operationele risico's

Een belangrijk deel van onze bezittingen bestaat uit openbaar verhandelbare waardepapieren; het liquiditeitsrisico is daarom beperkt. De onderneming kent een kostenrisico. Stijging of daling van de jaarlijks doorlopende operationele kosten is van grote invloed op de aan te houden technische voorzieningen.

In onderstaande tabel wordt weergegeven wat de gevoeligheid is voor stijging en daling van de doorlopende kosten. Hiertoe zijn bij verder gelijkblijvende parameters de kosten in de toets met 10% verhoogd, c.q. verlaagd.

	Technische voorzieningen	Effect op eigen vermogen
Verhoging van de kosten per polis met 10%	3.726	-235
Verlaging van de kosten per polis met 10 %	3.257	234

De overige operationele risico's zoals personeel, IT e.d. zijn goed beheersbaar gezien de geringe omvang en de geringe complexiteit van de bedrijfsvoering.

Toezicht

Vanaf 2016 valt de Onderlinge van 1719 niet langer onder het prudentieel toezicht door DNB, maar onder het gedragstoezicht door de AFM. De Onderlinge hanteert vrijwel dezelfde parameters als een onder prudentieel toezicht staande instelling. Ook wordt alle wet- en regelgeving nauwkeurig gevolgd en bestudeerd op mogelijke toepasbaarheid.

De Code Verzekeraars

De Onderlinge van 1719 past de principes van de Code in beginsel toe. Het toepassen van de principes verschilt per verzekeraar, afhankelijk van grootte en complexiteit van de verzekeraar.

De Onderlinge van 1719 heeft een principe van proportionaliteit vastgesteld. Op basis hiervan is sprake van een proportionele toepassing van de Code. Afwijkingen kunnen, mits gemotiveerd, op basis van proportionaliteit gerechtvaardigd zijn.

De code corporate governance is opgebouwd uit zes richtlijnen. In deze paragraaf geven wij op hoofdlijnen weer hoe wij de verschillende onderdelen invullen.

Voor een volledige overzicht van de wijze waarop de principes worden toegepast wordt verwezen naar het hoofdstuk Code Verzekeraars op onze website www.onderlinge1719.nl.

1. Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen bestaat ultimo 2017 uit drie leden . Op de Algemene Leden Vergadering van 23 juni is een derde lid benoemd. De drie commissarissen zijn conform geformuleerde profielen met betrekking tot aanvullende competenties, diversiteit en onafhankelijkheid voorgedragen en benoemd. De Raad vergadert minimaal vier keer per jaar. De voorzitter van de Raad van Commissarissen draagt zorg voor een adequaat permanent educatie programma dat door zowel de Raad van Commissarissen als de Directie gevolgd zal worden.

2. Raad van Bestuur

De Directie bestaat uit 2 leden, een algemeen directeur en een directeur verzekeringen.

De verantwoordelijkheden van de Directie zijn evenwichtig verdeeld. Er is sprake van complementariteit en diversiteit.

Van de directie is 50% van de leden vrouw, van de Raad van Commissarissen is 33% van de leden vrouw.

3. Risicomanagement

De algemeen directeur is belast met het risicobeleid, waarbij de Raad van Commissarissen optreedt als risico commissie.

Wij zijn een heel kleine verzekeraar en voeren een eenvoudig product. Onze volledige portefeuille bestaat uit natura-uitvaartverzekeringen in sommen met een tijdelijke duur premiebetaling. Er wordt een zeer voorzichtig beleggingsbeleid gevolgd. De bereidheid tot het nemen van risico's is klein. Het beleggingsbeleid wordt regelmatig geëvalueerd.

Voorgenomen wijzigingen in beleid worden goed overwogen en uitgebreid besproken in de voltallige bestuursvergadering voordat een beslissing valt.

4. Audit

De leden van de Raad van Commissarissen fungeren intern als audit commissie.

5. Beloningsbeleid

De beloning van individuele de leden van de Raad van Commissarissen bedraagt € 1.000,= per jaar; De beloning van de Directie kent geen variabele componenten en geen bonusregeling.

6. Naleving wet- en regelgeving

De directeur verzekeringen is verantwoordelijk voor de compliance. De Raad van Commissarissen treedt op als compliancecommissie.

De Onderlinge van 1719 U.A. te Haarlem
(in duizenden euro's)

Resultatendeling en garanties

Afhankelijk van de bedrijfsresultaten

Onze verzekeringen delen in de bedrijfswinst. Het voor winstdeling beschikbare bedrag wordt jaarlijks op voorstel van de Directie en de Raad van Commissarissen door de Algemene Ledenvergadering vastgesteld. De in art. 16.1 bedoelde regeling voor verdeling van het resultaat over de leden is op 25 november 2016 tijdens een Bijzondere Algemene Ledenvergadering ter goedkeuring aan de leden voorgelegd en aangenomen.

De directie neemt jaarlijks een besluit een bedrag te reserveren ter grootte van maximaal 1,5% van de balansvoorziening. Dit bedrag wordt vervolgens eens per drie jaar aangewend voor het verhogen van het verzekerd kapitaal van alle polishouders. De eerste bijschrijving heeft plaatsgevonden in 2017.

Stand 1 januari 2017	97
Uitgekeerd in 2017	-97
Toegevoegd in boekjaar 2017	<u>27</u>
Stand 31 december 2017	27

Overige toelichtingen

1. Statutaire regeling winstbestemming

Ingevolge artikel 15 lid 5 van de statuten dient de bestemming van het saldo van de winst- en verliesrekening in de jaarrekening te worden verwerkt, waaronder begrepen het bedrag dat als overschot onder de leden zal worden verdeeld. Hieromtrent bepaalt artikel 16 lid 1, dat deze verdeling plaatsvindt volgens een op voorstel van de Directie en de Raad van Commissarissen vastgestelde regeling, die uitsluitend verband mag houden met verzekeringen.

Tenslotte vermeldt artikel 15 nog dat wanneer de Algemene Ledenvergadering het gedane voorstel inzake de winstbestemming niet goedkeurt, het winstsaldo aan de reserves wordt toegevoegd.

3. Weergave statutaire regeling bijdrage in het tekort van een coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij voor zover deze van de wettelijke bepaling afwijkt

Ingevolge artikel 16 lid 3 van de statuten zullen leden nimmer gehouden zijn tot enige bijstorting wegens geleden verliezen.

Winstverdeling 2017

Resultaat	-104
In mindering gebracht op overige reserve	-104

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de directie en de raad van commissarissen van Levensverzekering Maatschappij 'De Onderlinge van 1719 UA'

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Levensverzekering Maatschappij 'De Onderlinge van 1719 UA' te Haarlem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Levensverzekering Maatschappij 'De Onderlinge van 1719 UA' per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2017;
- de winst- en verliesrekening over 2017 ; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Levensverzekering Maatschappij 'De Onderlinge Van 1719 UA' zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van de directie;
- het verslag van de raad van commissarissen;
- de risicoparagraaf;
- corporate governance beschrijving;
- resultatendeling en garanties;
- actuariële verslag; en
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie: met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720.

Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de entiteit te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Haarlem, 3 mei 2018

Spaarne Audit B.V.

w.g. drs. D. Bruin RA

De Onderlinge van 1719 U.A. te Haarlem

(in duizenden euro's)

Actuariel verslag

Toelichting op de voorziening in de balans

Sterfte

De gebruikte sterftetafel is GBM/V 2000-2005.

Voor het berekenen van de verwachtingswaarde wordt 70% van de genoemde tafel gebruikt, voor het berekenen van de toets wordt met 80% sterfte gerekend. De sterfte resultaten van de Onderlinge variëren van jaar tot jaar, soms relatief aanzienlijk, als gevolg van de kleine portefeuille. Gebaseerd op observaties uit het recente verleden is de verwachting dat er een positieve marge overblijft in vergelijking met de in de tafel gemiddeld waargenomen sterfte.

Interest

De toetsvoorziening is berekend op basis van de ECB AAA curve met VA per 31-12-2017, als gehanteerd door verzekeraars onder toezicht van DNB.

Onnatuurlijk Verval

De toetsvoorziening houdt geen rekening met onnatuurlijk verval.

Kosten

In de toets is gerekend met € 70.000,- aan doorlopende kosten. Dat is gelijk aan de verwachte beheers- en personeelskosten over 2018 exclusief eenmalige kosten.

Gehanteerde grondslagen eind boekjaar

De balansvoorziening uitvaartverplichtingen is per verzekering prospectief berekend volgens de nettomethode en is gebaseerd op de grondslagen, waarop de verzekering is gesloten. Er is geen wijziging ten opzichte van vorig boekjaar.

Sterfte

Van de totale balansvoorziening uitvaartverplichtingen einde boekjaar is 54% berekend op GBM 61-65, +1/-2, 25% op GBM 85-90, 0/-6 en 18% op GBM 00-05, 0/-5. De resterende 4% van de balansvoorziening uitvaartverplichtingen is gebaseerd op VGM 21-30, +1 4e MGB 1900-1909.

Kosten

Voor premievrije verzekeringen is een kostenvoorziening opgenomen, zodanig dat jaarlijks 2 promille van het premievrije kapitaal beschikbaar komt. Het jaarlijks beschikbare bedrag per premievrije verzekering is echter minimaal € 5,=.

Interest

Van de totale balansvoorziening uitvaartverplichtingen einde boekjaar is 54% berekend op een discontovoet van 4%, 42% op 3%, 0,5% op 3,5% en 3,5% op 2,5%.

De polissen waar een discontovoet van 4% wordt gehanteerd zijn allen gesloten vòòr 1 augustus 1999.

Toelichting op de resultaten op kanssystemen

Het resultaat op ontwikkeling levensverzekeringsportefeuille bestaat grotendeels uit de vrijvallende voorziening uitvaartverplichtingen bij afkopen en royementen.

De Onderlinge van 1719 U.A. te Haarlem
(in duizenden euro's)

Standgegevens

	Aantal	Kapitalen	Jaarlijkse Bruto premie	Techni- sche voor- ziening	Risico kapitalen
	1	2	3	4	5
Natura uitvaartverzekeringen					
Pakketverzekeringen					
Sommenverzekeringen	2.191	6.540	115	1.786	4.754
Sommenverzekeringen met indexatie					
Aanvullende verzekeringen					
Totaal	2.191	6.540	115	1.786	4.754
Herverzekering					
Herverzekering op evenredige basis					
Herverzekering op risicobasis					1.810
Totaal herverzekering		0	0	0	1.809
Totaal eigen rekening	2.191	6.540	115	1.786	2.945